II. NUME DE ANIMALE

A

Adám. N. de berbec (6).

— Np. *Adam*. Pentru sensurile vii pe care în limba comună le are acest nume, cf. Tagliavini, *Arch. Rom.*, XII-1928, 167-168.

Albu, Alba. N. de cal, n. de iapă (5, 18, 26, 32, 36, 46, 52), n. de vacă (11), oaie (25), cocoș (21). Compus: **Capră-albă** (52).

— Adj. *alb, -ă*.

Ana. N. de pisică (6).

— Și în ung. Anicska n. de pisică (Herman, 622).

Andráș. N. de cal (6).

— În ung. n. de cal (Herman, 359), măgar (ib. 577). < Np. ung. András (= Andreiu).

Arápu. N. de cal (59).

— După coloare (cf. Negru), cf. și Hiecke, *Jb. XII*, 141.

Ardelúș. N. de câne (57).

— Ung. Árgirus, Argyilus (Melich, *Jöv.* I[II], 41), formă latinizantă a cunoscutului nume din literatura populară, *Arghir*. Cf. în ung. imprecația: *az Argyelusát* !

Árgoș. N. de cal (63).

— Ung. haragos = « irascibil, supărăcios ».

Árpad. N. de cal (46).

— În ung. Árpád, n. de cal, taur (Herman, 395, 462) < Np. istoric.

Avrám. N. de berbec (6).

— Dela N. pers. *Avram*, cf. *moș Avram* « un bon vieillard » (HEM, ap. Tagliavini, *Div.* I 6).

Azor. N. de câne (21, 30). — Deriv.: (cu suf. -ică) **Azoríca**. N. de pisică (61).—Hipoc.: **Zoríca**. N. de pisică (24).

— Nume de câne cunoscut și de Unguri (Herman, 600). (Cf. Bogrea, *DR.* II, 651).

B

Bă'lu, Bălа. N. de oaie (2, 6, 7, 8, 10, 14, 29) **Bălu** de berbec (6). Deriv.: (cu suf. -aie) **Bălâia**, N. de oaie (19, 24, 52); — (cu suf. -an, -ana) **Bălán**, n. de cal (0, 3, 5, 6, 7, 11, 19, 21, 26, 27, 29, 30, 32, 36, 38, 42, 43, 44, 45, 46, 56), n. de câne (passim), n. de pisică (39), porc (11); **Bălána** n. de iapă (5, 19, 27, 29, 30, 38, 43), vacă (5, 6, 7, 8, 17, 22, 27, 38, 45, 49, 63), cățea (11), scroafă (13), oaie (10);— (cu suf. -an -ică, resp. *Bălána* cu suf. -ică) **Bălănica**. N. de cățea (59), capră (59) ; — (cu suf. -uță) **Bălúța**. N. de oaie (2).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

— Adj. *băl*, *-ă* = « (despre părul) plăvit, gălbior, blond (al oilor, boilor și cânilor) » (DA., s.v.).

Bălțătu. N. de bou (39, 55), porc (11); **Balțâta**. N. de vacă (7, 49), oaie (39).

— Adj. *bălțat*, *-ă* = « (animal, mal ales bou s. vacă) cu păr care nu e de aceeași coloare peste tot trupul, ci e întrerupt de mai multe fâșii de altă coloare » (*DA*. s.v.).

Bălțíca. N. de capră (53).

Bárna. N. de bivol (6).—Deriv.: (cu suf. -a i e) **Bărnáia**. N. de bivoliță (38).

— Ung. b a r n a = « brun ».

Bâ'rzoșa. N. de găină (30).

— Ung. b o r z o s, b o r z — « nepieptănat » (cf. și rom. *bârzoiu* = « om cu părul nepieptănat » Pușcariu, *DR*., I, 103), cf. ung. B o r z a s, n. de câne (Herman, 602).

Bârzúia. N. de găină (17, 22, 26, 29, 39, 43, 48, 52).

— Deriv. din radicalul onomatopeic *bârz* (de unde și expresia *cu coada bârzoiu* și *a se bârzoià* « a se umfla în pene », Pușcariu, *DR*., I, 107), cu suf. -u i u. Cf. și B â r z u l i a.

Bârzulía. N. de capră (6).

— Cf. B â r z u i a și Nf. B â r z a, B â r z o i u, B â r z u l (Drăganu, *DR*., I, 139, *Rom. în sec. IX-XIV*, 547).

Bâtánu (?). N. de berbec (29).

Bátor. N. de cal (passim.).

— Ung. b á t o r = « curajos ». În ung. n. de cal, bou, porc, câne (Herman, 361, 470, 566, 600).

Béchiar. N. de cal (passim.).

— Ung. b e t y á r = « tâlhar, hoț ». În ung. n. de cal, bou, porc, măgar, câne (Herman, 361, 470, 566, 577, 600).

Bécu. N. de berbec (6, 30).

— Formă hipocoristică din [ber-] b e c (cf. Pușcariu, *DR*., VI, 326).

Béla. N. de iapă (25, 26, 43).

— În ung. B é l a n. de cățea (Herman, 600) < ung. B e l l a < I z a b e l l a (Nagy, în *Ethnographia*, XXI, 327).

Bércu. N. de câne (27) « cu păr galben » (!).

— Dela adj. *berc*, *-ă* = « (despre bou, vacă) cu coada scurtă, fără coadă, cu coada fără sfichiu », « nume dat cânilor ciobănești » (DA.). Cf. și Np.

Bérta. N. de iapă (passim.), vacă (« nume adus de pe Ardeal ») (5, 26, 56, 57).

— În ung. B ë r t a (Brașov) n. de bou, oaie (Herman, 470, 522) < Npers. B e r t a, B e r t e a.

Bișulíga. N. de oaie (17). Și: **Busuliga** *idem*.

Bíța. N. de iapă (38), scroafă (30).

Boándi. N. de cal (58), *Bondi* n. de bou (30, 53, 58), taur (11, 35, 48, 51).

— În ung. B a n d i, n. de cal, bou, oaie, porc, câne (Herman, 360, 469, 522, 565, 600) < ung. A n d i - B a n d i (< A n d r á s), de unde apoi B a n d i (cf. Szilási, în *Magyar-Nyelvör*, XII, 1883, 245 și Gombocz-Melich, col. 91-92).

Bobóc. N. de cal (35).

— Cf. și Sprn.

Bóboșu. N. de bou cu pete negre pe corp (8, 55).

— În ung. B a b o s, n. de bou, cal (Herman, 469, 360) < ung. b a b o s = « (bou) pestriț ».

Bódor. N. de bou (passim.), cu varianta **Bóndor** n. de bou (48, 57).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

— În ung. B o d o r, n. de bou, porc (Herman, 471, 566) < ung. b o d o r «creț, cu părul creț».

Boiána. N. de bivoliță (26).

— Cf. explicația din Np. slav B o j a n a (DA., s.v.).

Bóita. N. de iapă (19).

— Cf. *boaită*, termen injurios ce se dă boilor slabi; cf. și *lână boită* = «laine teinte» (Damé, *Term.*) și ung. b o j t i = «vite (cornute) cu părul lung și mițos între coarne» (DA., s.v.). Cf. și Nf. B o i t a.

Bóndi, cf. B o á n d i.

Bóndor, cf. B ó d o r.

Bráica. N. de câne (passim.).

— N. pers. *Braica*; cf. și germ. B r a c k e (DA., s.v.).

Bránca. N. de câne (17).

— N. pers. B r a n c a.

Brătiiánu. N. de câne (19, 42).

— N. de persoană (face aluzie la răposatul I. I. C. Brătiianu).

Brăzdátu. N. de porc (11).

Breázu. N. de cal (passim), câne (10). Și: **Breáza**. N. de iapă (passim), vacă (59), bivoliță) (59).

Deriv.: (cu suf. -oiu) **Brezóiu**. N. de câne (2, 17, 26, 27, 29, 39, 48) cu varianta **Brăzóiu** (5, 6, 21, 27, 46, 48, 51, 53, 63).

— Adj. *breaz*, *-ă* = «(cal, bou, vacă, capră, pisică) cu o pată albă în frunte sau cu o dungă peste bot» (DA., s.v.). Ruffini, 7, crede că explicația numelui ar fi din proverbul *cunoscut ca un cal b r e a z u* (!), sau chiar dela numele dansului (!). La pag. 22, același Ruffini, citează o formă *Lereazu*, inexistentă printre numele de animale din Țara Oltului: dânsul a citit greșit, pentru *Breazu*.

Brîșca. N. de câne (7).

Brúia. N. de câne (26).

— Cf. Nf.

Búbi. N. de câne (passim), cal (24, 59), iapă (26).— D e r i v.: (cu suf. -i c a) **Bubíca**. N. de cățea (59).

— Germ. B u b e = «copil».

Bucăláia. N. de oaie (2, 7, 17, 19, 22).

— Compus din *bucă* (= gură) + *laiu*, *-e* (= cu lâna neagră pe bot) (DA., s.v.). Cf. L a i u.

Buchiuru. N. de câne (25).

Budác. N. de câne (39).

— Cf. Sprn.

Buhoása. N. de găină (48) oaie (45).

— Adj. *buhos* = «cu penele s. lâna bârzoiu» < *buhă*.

Bujór. N. de câne (2, 6, 8, 12, 29).— D e r i v.: (cu suf. -i c a) **Bujoríca**. N. de vacă (29).

— Dela numele plantei, care a dat și Np. Numele de câne poate fi din Np.

Búrcuș. N. de câne (passim) cu varianta **Burcoș** (1, 2, 7, 10, 12, 19, 22, 38).

— În ung. B u r k u s n. de cal, bou, câne (Herman, 362, 473, 602-603): ung. b u r k o s, b u r k u s = «aspru, violent, sălbatic», «stufos, mițos» (<[B r a n d e n]-b u r g u s, Gombocz-Melich, col. 578). Remarcăm că în Țara Oltului *Burcuș* se chiamă un «câne scurt și gros» (27).

Búrea. N. de câne (25).

— Cf. ung. B u r o, n. de câne (Herman, 603).

Bușuliga, cf. B i ș u l i g a.

Búți. N. de cal (6).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

— Germ. N. pers. B u t z e (Heintze, 135).

Buzáta. N. de oaie (2, 7, 10), iapă (27).

— «Nume ce se dă animalelor (mai ales oilor) cu vreun semn alb pe bușe» (DA.).

Buzuríca. N. de oaie (2).

C

Cádăr. N. de cal (6).

— Cf. și Nf. C a d a r.

Cáila N. de vacă. (30, 43, 51, 63), cu varianta **Coila** n. de vacă (59), bivoliță (59).

— În ung. K a j l a n. de cal, vacă, bou, porc (Herman, 370, 465, 479, 568) < ung. k a j l a = «cu coarne întoarse» (DA., s.v.), cf. *căilat* = cu coarne sucite (Drăganu, *DR.*, IV, 1553).

Căpreána. N. de bivoliță (24).

— Deriv. (cu suf. -e a n ă) dela *capră* (poate prin asemănarea coarnelor cu acele ale caprei).

Căprílă. N. de bou (6).

— Deriv. (cu suf. -i l ă) dela *capră*. Cf. C ă p r e a n a.

Cârligoánța. N. de bivoliță (25) «cu coarne sucite».

— Deriv. din *cârlig*.

Câ'rna. N. de bivoliță (43).

— (Cu coarne) cârne.

Cárol. N. de taur, bivol (48).

— În ung. K á r o l y n. de bou (Herman, 479).

Cartúș. N. de câne (48).

Cástor. N. de câne (61).

— Ung. K á s z t o r, n. de câne (Herman, 609).

Catínca. N. de cățea (61).

— N. pers. *Catinca* < Ecaterina.

Cazácu. N. de câne (44).

— Dela numele etnic.

Cendéa s. **Cénghea**. N. de bou (passim), bivol (27), vacă (passim), cu varianta **Țenghеș** n. de bou (44).

— În ung. C s e n d e s n. de bou (Herman, 473) < ung. c s e n d e s = liniștit, blând.

Cercíca. N. de capră (6).

— Dela *cercică* = n. de floare, formă feminină din *cercel*. Cf. și *Cercelica* n. de capră (DA., s.v.).

Cézar s. **Țezar**. N. de cal (passim).

— Și în ung. C z é s á r, n. de cal (Herman 364) < lat. C a e s a r (numele împăratului).

Chéchi. N. de câne (21).

Chéșu. N. de cal (48), porc (43). Și: **Cheșa**. N. de bivoliță (cu o pată albă la frunte, la un ochiu, ori în vârful cozii 26) (14, 16, 17, 21, 22, 29, 39).— D e r i v.: (cu suf. -a i e) **Cheșáia**. N. de bivoliță (2, 6, 10, 13); — (cu suf. -u c a) **Cheșúca** N. de bivoliță (11, 14).

— Ung. K e s e, n. de cal, vacă, bou, porc, câne (Herman, 371, 466, 480, 568, 609-610) < k e s e = «bălțat» (DA.). Greșit la Hiecke, *Jb.* XII, 151 *Cheșaie* din *ocheșaie*; Ruffini, 15, citește *Meșucă* pentru *Cheșucă*.

Cícu. N. de berbec (6).

— Cf. ung. c s i k o = «mânz».

Cilo, cf. C i l o c.

Cíloc. N. de cal (0, 5, 6, 7, 15, 18, 26, 35, 36, 38, 45, 46, 51, 52, 57) cu varianta **Cilog** n. de cal (17, 19, 24, 26, 29, 30, 35, 42, 43, 45, 46, 49, 52, 59, 63) și **Cilo** (21, 27, 43, 45).

— Ung. C s i l l a g, n. de cal (Herman, 363) < ung. c s i l l a g

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

« stea », « pata albă din mijlocul frunții la cal » (cf. rom. *cu stea în frunte*), cf. rom. S t e l u ţ a.

Cínoș. N. de cal (0, 3, 7, 18, 46, 52).

— Ung. C s i n o s n. de cal, bou, măgar (Herman, 363, 473, 577) < c s i n o s = « frumușel, mititel ».

Cioánca. N. de vacă (51) « cu un corn rupt ».

— Cf. și în ung. C s o n k a n. de bou, vacă, porc, câne (Herman, 455, 464, 567, 603).

Cioára. N. de cățea (19).

— N. dat după coloare.

Ciobán. N. de taur (30), câne (17, 26, 46).

— După DA., numele se dă unui câne ciobănesc, mare, flocos, pestriț.

Ciocóiu. N. de câne (6, 7).

— Dela *ciocoiu* = boer hain.

Cióntu. N. de câne (5) « cu coada ciuntită ».

Cióplea. N. de cal (39) « care nu poate merge bine, își lovește picioarele ».

— Deriv. din *ciopli*.

Ciórba. N. de cățea (21).

Ciótă. N. de oaie (55).

— Cf. *ciot*, *ciotă* « vită mică » (DA., s.v.).

Ciúciu. N. de cal (39). D e r i v.: (cu suf. -u l -e a n ă) **Ciuciuleána** n. de capră (19).

— Cf. *ciuciu* « ceva mic, mototolit (cf. DA., s.v.). Pentru n. de cal cf. și ung. C s u c s i (Herman, 364).

Ciúrca. N. de câne (30).

— Cf. Nf.

Ciúș. N. de măgar (30).

Ciut, -ă. N. de bou (55), vacă (55), bivoliță (38), oaie (passim), găină (43).

— Adj. *ciut*, *-ă* = « (bou, oaie,capră) fără coarne sau fără un corn » (DA., s.v.), « (oaie) fără urechi sau cu urechi mici » (Diaconu, *Păstoritul în Vrancea*, 37).

Coábea. N. de găină (39).

— După numele cunoscutei boale de care mor găinile.

Coco. N. de pisică (10).

— Dela Np.

Cocoșdánu. N. de cocoș (21).

— Compus *cocoș* + *corcodan*.

Códru. N. de câne (17, 59). D e r i v.: (cu suf. -e a) **Códrea.** N. de câne (45); — (cu suf. -e c i u) **Codréciu.** N. de câne (29).

— Cf. Nf.

Cóloman. N. de câne (26).

— Ung. K á l m á n, n. de cal, bivol, câne (Herman, 370, 492, 609) < Np.

Cóndor. N. de bou (22, 29, 38, 52, 58).

— Și în ung. K o n d o r, n. de cal (Herman, 372). Cf. *condor* = o pasăre (TDRG).

Coprína. N. de vacă (passim), bivoliță (11, 57, 59), capră (6). Și: **Cuprina.** N. de bivoliță (14).

— Dela n. de plantă.

Córbu. N. de cal (5, 15, 26, 30), câne (27, 32, 33, 34, 51, 55). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Córbea.** N. de câne (2); — (cu suf. -e a n (ă)) **Corbeána.** N. de bivoliță (2, 6, 14, 24); — (din *Corbeană*, cu suf. -i c ă) **Corbinícă** N. de pisică (45); — (cu suf. -uș (ă)) **Corbúșa.** N. de capră (53).

— Metaforă din *corb* (cu aluzie la coloare). Ruffini, 19, citește greșit *Borbea*, pentru *Corbea*.

Cornúța. N. de vacă (30), bivoliță (39), oaie (2, 10, 12, 14, 24, 42).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Cotéiu. N. de câne (14).

— Dela apelativul *coteiu* = cățel de vânat cu picioare scurte, javră (cf. CADE), cf. Sainéan, *La création mét.* 15.

Cóti. N. de vacă (19).

—Ung. K a t i (< K a t a l i n) în ung. n. de iapă (Herman, 371).

Coțofănă. N. de capră (53).

— Metaf. *coțofană* (cu aluzie la temperament).

Coversan. N. de cal (63).

Crăciún. N. de taur (59).

— N. pers.

Creastă bătută. N. de cocoș (39).

Cúcu. N. de câne (39).

— Metaforă dela numele păsării.

Cuprína, cf. C o p r i n a.

Cúțu. N. de câne (28, 38).

— Dela interj. cu care se cheamă cânele (cf. Sainéan, *La création mét*,. 7, 10). Ruffini, 17, citește greșit *Tuțu*, pentru *Cuțu*.

D

Dáru. N. de bou (passim).

— În ung. D a r u n. de cal, bou, porc, vacă (Herman, 365, 474, 565, 464) < ung. d a r u «cocor», «(cal sau alte vite) cu părul sur albastru, ca cocorul» (Herman, 340, 442) «vită cu coarne lungi» (Herman, 445). Greșit, Ruffini, 12, consideră forma de mai sus, pe care o redă *Doru* (după transcrierea *Doru* făcută de corespondentul 59), din slav. D o r e, sau o evoluție din rom. *dor*, citând fragmentul din poezia populară *Dorul meu și boii mei*. . .

Déneș. N. de cal (46).

— Dela Np. ung. D é n e s (= Dionisie).

Déreș, -a. N. de cal (26, 27, 30, 46, 52), n. de iapă (26, 27, 46).

— În ung. n. de bou (Herman) 365) < *dereș, -ă* «(bou s. vacă) cu părul roșu amestecat cu alb» < ung. d e r e s = «(despre părul), șoriciu (al cailor) (Gombocz-Melich, 1324-1325).

Diána. N. de câne (passim).

— Și în ung. D i a n n a n. de câne (Herman, 604). După numele zeiței *Diana*, regina codrului, a căreia principală ocupație — după mitologie — era vânătoarea, pentru care fapt a fost desemnată ca zeiță a vânătorilor.

Didína. N. de iapă (26), cățea (51).

— Dela Npers., formă hipocoristică din *Alexandrina*.

Dionísie. N. de taur (14).

— Npers.

Doámna. N. de pisică (2). D e r i v.: (cu suf. -i c a) **Domníca**. N. de bivoliță (32).

Dobrița. N. de bivoliță (11).

— Dela Npers. *Dobra* (deriv. cu suf. -i ț ă).

Dóda. N. de cățea (51).

— Cf. și ung. D o d i n. de câne (Herman, 604).

Dólfi. N. de taur (58).

— Și în ung. D o l f i n. de câne (Herman, 604) < Np. (< *Adolf.*)

Dúdaș. N. de câne (6, 24, 35).

— În ung. D u d á s, n. de cal, bou, câne (Herman, 365, 475, 605) < ung. d u d á s «cimpoier», iar spec. «păstor» (Czuczor-Fogarasi, s.v.).

Dudúia. N. de pisică (14).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Dúluș N. de câne (57).

— Cf. *dulău*, prin schimb de sufix < ung. d ü l ö-, d ö l ö (-k u t y a) = (câne) leneș (Drăganu, *DR.* II, 900).

Dumână. N. de vacă (27). D e r i v.: (cu suf. -i c ă) **Dumănícă**. N. de bou (39)

— Deriv. cu suf. -a n (ă) dela radic. *Dum-* (< *Dumnecă*), dat vitei născută Dumineca.

Dumănícă, cf. D u m a n ă.

Dumítru. N. de taur (14).

— Dela Np., care în unele regiuni a ajuns poreclă dată unui « om certăreț ».

E

Eroș. N. de cal (14).

— Ung. e r ö s = « tare ».

F

Fáni. N. de iapă (passim) « blândă » (63).

— Și la Unguri, n. de iapă (Herman, 366) < Np. ung. F á n i (< F r a n c z i s k a, Nagy, în « Ethnographia », XXI, 1910, 335, s. săs. F â n i (< S t e p h a n i,) Kisch, *Nam.*, 36).

Fécica. N. de iapă (2).

— Ung. F e c s k e, N. de iapă (Herman, 366) < ung. f e c s k e = « rândunică », fig. (despre măgarul) de coloare neagră dar cu gâtul alb » (Herman, 577).

Fídi. N. de câne (24).

— Ung. F i d i, n. de câne < lat. f i d e s (Herman, 605).

Fífi. N. de pisică (48).

— Formă hipoc. din Np. S t e f i s. Z s o f i (ung.).

Físcu. N. de bou (passim), cu varianta **Físcu** (30, 45).

— Ung. F i c z k o n. de cal, bou, porc, câne (Herman, 366, 475, 567, 605) < ung. f i c z k o = « băiețandru, țingău ».

Flásca. N. de cal (2).

Floárea. N. de vacă (46). Și: **Flórea**. n. de bou (59), cal (59), câne (19, 42, 57). — Deriv.: (cu suf. -i c a) **Florica**. N. de vacă (passim), bivoliță (passim), bou (29).

— Numele se dă în unele localități vitelor născute la *Florii*. În cazuri dese, numele trebue să fie dat după nume personale.

Flócea. N. de câne (2).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *floc* (despre un « om păros », DA., s.v.).

Foácu, -a. N. de cal (6) « galben închis ca cloțariul » (27, 30), « cu două colori » (32, 45, 46, 48); — N. de iapă (27, 30, 48).

— În ung. F a k o, n. de cal, bou, porc, măgar, câne (Herman, 465-6, 475, 567, 577, 605) < ung. f a k o = « (despre calul) cu părul de coloare galbenă-cenușie deschisă » (Herman 341-342), « (despre boul sau vaca) cu părul alb brumat cu galben sau sur» (ib., 442).

Fólbu. N. de câne (39).

Fórcoș. N. de câne (16).

— În ung. F a r k a s, n. de câne (Herman, 605) < ung. f a r k a s = lup.

Frída. N. de iapă (46, 58, 63).

— Np. ung. s. germ. F r i d a, F r i e d a (< F r i e d e r i k a).

Friț. N. de câne (6, 30). Și: **Fríța**. N. de cățea (30, 57).

— Germ. Np. F r i t z (< Frantz)

Frúnza. N. de cățea (7).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

G

Gábor. N. de taur (30).

— Ung. G á b o r n. de cal, porc (Herman, 367, 567) < Npers. ung. G á b o r (= Gavril).

Gálbinu. N. de cal (46). Și: **Gálbena**. N. de pisică (42), găină (8, 17).

— Adj. *galben, -ă*.

Găníța. N. de bivoliță (51).

— Din Np. *Ganea*, s. o formă trunchiată din *[ți]gana*, deriv. cu suf. -i ț ă.

Géta. N. de cățea (24).

Hipoc. din Np. *Georgeta*.

Gheórghe. N. de taur (14), cocoș (6).

— Np. (cf. sensul de « prost » pe care l-a primit acest nume în limba comună (Tagliavini, « Arch. Rom. » XII, 224).

Gheri. N. de cal (25).

— Formă hipoc. ung. din G e r g e l y (= Grigore).

Gheúșă. N. de capră (6, 7).

— Adj. (?) *gheușă* = « (capră) oacheșă » (Pașca, *Glosar* 30, Precup, *Păstoritul*, 25), cf. și arom. ǵ e s ă « (capră) roșcată » (Capidan, *Rom. Nomazi*, în *DR*. IV, 183).

Ghioága. N. de cățea (57).

Ghíță. N. de cal (17), « în vremea din urmă, în glumă » și n. de bou (2), berbec (24), porc (21), pisic (2).

— Dela Np., cf. G h e o r g h e, G h i u r i.

Ghiúri s. **Giuri**. N. de cal (passim), taur (passim), bou (35, 36, 63), câne (38), porc (48, 51), țap (35), berbec (25).

— În ung. G y u r i, n. de cal, bou, pisic (Herman, 368, 477, 623) < Np. G y u r i, formă hipocoristică din *György*.

Golâșa. N. de găină (26, 48, 52).

— Adj. *golaș, -ă* = « (găină) fără pene pe gât ».

Gráfi. N. de iapă (46).

— Nf. germ. G r a f e, G r a f f i (Kisch, *Nam.*, 48).

Grâu. N. de câne (7).

Grívu. N. de câne (6, « negru » cu pată albă la gât » 27, 30, 34). Și: **Gríva**. N. de oaie surie (12).— D e r i v.: (cu suf. -e i u) **Grivéiu**. N. de câne (passim).

— Adj. *griv, -ă* = pestriț, pătat cu alb și negru (DA., s.v.). Ruffini, 17, citește — și explică fantastic — *Gruri*, pentru *Grivei*.

H

Haidúcu. N. de câne (2, 24).

— Cf. și în ung. H a j d u, n. de câne și bou (Herman, 607, 477).

Háita. N. de câne (26).

— Dela *haită* = « cățea (rea) », « câne » (DA., s.v.).

Hánsi, Hánți, Hánzi. N. de cal (passim), câne (56).

— Și în ung. H a n z i, n. de cal, bou (Herman, 368, 477) < Np. germ. H a n s.

Hârseneána. N. de bivoliță (43).

— Deriv. (cu suf. -e a n (ă)) dela Nl. *Hârseni*.

Héchi. N. de câne (passim).

— În ung. H e k i n. de câne (Herman, 608) < Np. hipoc. ung., n u românesc, (cum afirmă Ruffini, 13) din H e k t o r.

Héctor. N. de câne (passim).

— Ung. H e k t o r n. de câne (Herman, 608) < Np.

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Hefestos. N. de cal (10).
— Dela numele zeului (din mitologia greacă) *Hephaestos*.
Hérman. N. de câne (29).

— Şi în ung. n. de cal (Herman, 368) < Np. germ.
Hóţu. N. de câne (passim). Şi: **Hoáţa**. N. de pisică (16, 42).

I

Iámbor. N. de bou (passim), taur (17, 29, 38, 43, 52), bivol (11, 14, 17), cu varianta **Iambu**. N. de bivoliţă (2) şi **Iámbora** n. de bivoliţă (25).
— În ung. J a m b o r n. de cal, vacă, bou, bivol, porc (Herman, 370, 465, 478, 492, 568) < ung. j á m b o r = «blând».
Iáncu. N. de cal (10), taur (12), câne (45).
— Dela Np. (cf. personagiul istoric *Avram Iancu*).
Iáru. N. de bou (29).
—Np. slav. I a r o (cf. Np. *Iarcu*).
Ida. N. de iapă (22).
— Np. germ. I d a (Heintze, 200), intrat şi la Unguri (Nagy, *l. c.*, 336).
Înger. N. de bivoliţă (58).
— Cf. mai curând decât din rom. *înger*, Np. germ. I n g e l, E n g e l (Heintze, 109).

Ioánci. N. de cal (45), taur (45).
— Np. hipoc. ung. I a n c s i (< Iános), şi în ung. n. de cal (Herman, 370).
Istéţu. N. de cal (5).
— Adj. *isteţ, -eaţă*.
Iúlcea. N. de iapă (46).
— În ung. I u l c s a, n. de iapă, etc. (Herman, 370) < Np. hipoc. din I u l i a (Szilási, în «Magyar Nyelvör», XII, 1883, 246).
Iúţi. N. de pisică (19).
— Şi în ung. I u c z i, n. de iapă, vacă, bou, pisică (Herman, 370, 465, 479, 623) < Np. hipoc. din I u d i t (Nagy, în «Ethnographia» XXI, 327).
Iván. N. de porc (30).
— Np. *Ivan*, care în unele regiuni are în limba comună sensul de «(om) golan» (DR., VI, 456).

J

Jméchera. N. de capră (7, 8).
Joián. N. de bou (8, 12, 29, 45) şi varianta **Jóian**. N. de bivol (33) prin deplasare de accent din *Joia* < *Joiá* (< *Joiána*). Şi: **Joiána**. N. de vacă (passim), bivoliţă (passim), bou (33).
— Deriv. (cu suf. -a n (ă)) dela *Joi*; nume dat vitelor născute *Joia*.

Júji. N. de căţea (26).
— În ung. Z s u z s a, Z s u z s i n. de cal, bou, porc (Herman, 385, 490, 571) < Np. hipoc. ung. Z s u z s i (< Z s u z s a n a = Susana, cf. Melich, *Jöv.*, I[II], 209-210) nu din E r z s é b e t cum spune Ruffini, 13).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

L

Lăbúş. N. de câne (passim).

Láie. N. de berbec (43).

— Formă hipocoristică din (Nico-)lae (?).

Lămpăşíca. N. de vacă «cu o brazdă mare de altă coloare pe frunte» (59).

— Cf. în ung. l á m p á s = «pată albă pe botul calului» (Herman, 346).

Lânoása. N. de oaie (52).

Láteşu. N. de taur (12).

—Cu *coarne lateşe* (cf. TDRG).

Leána. N. de cătea (24).

— Dela Np.

Léda. N. de iapă (25, 52), cătea (48), cu varianta **Lida**. N. de iapă (13).

— Ung. L e d a n. de câne (Herman, 611) cf. engl. l a d y. Cf. şi Np. L i d i a.

Léla. N. de iapă (24).

— Cf. L i l a.

Leoáica, cf. L e u.

Leu. N. de câne (passim). Şi: **Leoáica**. N. de cătea (52).

Líla. N. de iapă (24, 30, 45, 49, 58), cu varianta **Lili** N. de capră (19), cf. şi L e l a.

— Şi 'n ung. L i l i, n. de iapă, câne (Herman, 372, 611) < ung. L i l l a (< L i l i u m, Nagy, în «Ethnographia», XXI-1910, 334).

Lína. N. de iapă (passim), cătea (12), oaie (21), cu varianta **Lena**. N. de vacă (24), **Leni**. N. de iapă (53).— D e r i v.: (cu suf. -uţa) **Linúţa**. N. de pisică (30), **Lenúţa**. N. de capră (52).

— Şi 'n ung. L i n a, n. de iapă, bou, câne (Herman, 373, 481, 611) < L i n a (< K a r o l i n a), iar pentru formele în L*e*-, cf. H e l e n a, rom. *Elena*.

Lipiţóiu. N. de cal (43). Şi **Lipiţána**. N. de iapă (16).

Líza. N. de iapă (passim), câne (24).

— Ung. L i z a, n. de cal (Herman, 373) < Np. germ. L i s a < Elisabeta.

Loámba, cf. L o a m b o ş.

Loámboş. N. pe taur (6), bou (7), bivol (5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 32), bivoliţă (passim), cu varianta **Loámbu**. N. de bivol (2), **Loámba**. N. de bivoliţă (21, 27).

— Ung. L o m b o s n. de bou (Herman, 482) < ung. l o m b o s = «înfrunzit» < l o m b = «frunză»; spec. l o m b = (părul) stufos (din coada animalului) (Herman, 322).

Loámbu, cf. L o á m b o ş.

Loáţi. N. de cal (27).

— Ung. L a c z i, n. de bou, porc, taur (Herman, 462, 568, 452) < Np. hipoc. ung. L a c z i < L a s z l o.

Lóla. N. de iapă (10, 51), cătea (51).

— Np. germ. L o l a (cf. Kleinpaul, 46) sau din *Aurora*.

Lord. N. de câne (25, 26).

Lóri. N. de vacă (passim).

— Np. ung. L o r i (< Eleonora, Nagy, în «Ethnographia», XXI, 336).

Lúiza. N. de iapă (6, 46).

— Şi 'n ung. L u j z a, n. de iapă (Herman, 577) < Np. germ. L u j s e, ung. L u j z a, (< L u d o v i k a).

Lúlu. N. de cal (22).

— În ung. L u l a, n. de iapă, L u l u s, n. de câne (Herman, 373, 612) < Np. ung. L u l a, L u l u s (< *Julius*).

Lúmpi. N. de câne (24).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

— În ung. L u m p, n. de câne (Herman, 612).

Lunáia, cf. *L u n i.

***Luni**. D e r i v.: (cu suf. -a i e) **Lunáia**. N. de vacă (6, 8), bivoliţă (14); — cu suf. -i c ă) **Luníca**. N. de vacă (53, 58), bivoliţă (27, 32); — (cu suf. -o i u) **Lunóiu**. N. de bou (8).

— Nume dat vitelor născute în ziua de Luni.

Lúpşa. N. de câne (21).

— Dela Np.

Lúpu. N. de câne (passim).

Lúşa. N. de cătea (passim) şi **Lúşu** n. de câne (24).

— Din [căţe-]*luşa*, [~]*luşu*. La Ruffini, 20, greşit *Suşu*.

Lúşca. N. de cătea (48, 49).

— Deriv. (cu suf. -c a) din L u ş a.

Lúţi. N. de iapă (passim).

— În ung. L u t z i n. de cal (Herman, 373) < ung. Np. L u c z a (< L u c i a, Melich, *Jöv.*, I[II], 190-191) s. germ. L u t z e (Heintze, 190).

M

Măjúrca. N. de câne (58).

— Şi 'n ung. M a z u r k a, n. de câne (Herman, 612).

Máli. N. de iapă (14).

— Dela Np. hipoc. ung. s. germ. din A m a l i a. Ruffini, 14 redă greşit *Mati* pentru *Mali*.

Mălinís. N. de măgar (35).

***Mâ'ndru**. D e r i v.: (cu suf. -e a n a) **Mândreána**. N. de vacă (2, 27), bivoliţă (14, 38, 39); — (cu suf. -i l ă) **Mândrílă**. N. de bou « adus de peste munte » (6); — (cu suf, -u ţ ă) **Mândrúţa**. N. de vacă (6, 26), bivoliţă (6).

— Dela adj. *mândru*, *-ă* = « frumos ».

Mánţi. N. de iapă (61).

— În ung. M a n c z i, n. de cal, porc (Herman, 374, 569) < Np. ung. M a n c z i < M a r i a.

Mâ'nza. N. de iapă (39).

Margaréta. N. de pisică (2), iapă (52).

— Şi 'n ung. M a r g i t, n. de pisică (Herman, 623) < Np.

Mărgineána. N. de iapă (26, 46).

María. N. de vacă (13), bivoliţă (passim); scroafă (21). D e r i v.: (cu suf. -i n a, cf. Np. *Marina*) **Mărina**. N. de vacă (19); — (cu suf. -i ş c a, cf. şi Np.) **Mărísca**. N. de bivoliţă (passim); — (cu suf. -i ţ a, cf. Np.) **Maríţa**. N. de vacă (19, 45), bivoliţă (21, 30), pisică (45), cu varianta **Maríţi**. N. de bivoliţă (25, 26), iapă (15, 18, 26); — (cu suf. -u c ă) **Măriúca**. N. de bivoliţă (2); — (cu suf. -u ţ a) **Măriúţa**. N. de bivoliţă (passim), vacă (57), pisică (13).

— Şi 'n ung. M a r i n. de cal, M a r i s k o n. de vacă, M á r i, M á r í c i, M á r i s etc., n. de bou, vacă (Herman, 374, 466, 482). Toate formele noastre, în afară de *Mariţi* sânt dela Np. româneşti.

Márta. N. de bivoliţă (29).

— Nela Np.

Matéiu. N. de pisic (51).

— Dela Np. cu sens depreciat în limba comună (cf. Tagliavini, « Arch. Rom. », XII, 224).

***Márţi**. D e r i v.: (cu suf. -a i e) **Mărţáie**. N. de vacă (8); — (cu suf. -o i u) **Mărţóiu**. N. de bou (8).

— Dela N. zilei, dat vitelor născute *Marţi*.

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Méri. N. de iapă (16).—Deriv.: (cu suf. -uța) **Merúța**. N. de bivoliță (16).

— Np. *Maria*, rostit (de cei reveniți din America) Mary (= *Meri*)?

Miercureána, cf. *Miercuri.

***Miércuri**. Deriv.: (cu suf. -ean(a)) **Miercureán**. N. de bou (8), **Miercureána**. N. de vacă (8, 52), bivoliță (32); — (cu suf. -ica) **Miercuríca**. N. de bivoliță (29); — (cu suf. -ice, cf. găurică-găurice, securică-securice) **Miercurícea**. N. de bivoliță (21).

—N. dat vitelor născute *Miercuri*.

Mihăiu. N. de pisic (51).

— Dela Nb.

Míli. N. de pisică (25).

— Și 'n ung. n. de pisică (Herman, 623) < Np. < Emilia.

Mílu. N. de taur (25).

— Cf. și 'n ung. Milus, n. de pisică (Herman, 623) < Np. < Emil.

Mína. N. de cățea (24, 29).

— Dela Np. germ. Mina (< Wilhelmina, Kleinpaul, 65).

Minérva. N. de iapă (52), câne (52).

— Dela Np.

Mínu. N. de taur (13).

— Cf. Mina.

Mioríța. N. de oaie «bătrână» (45).

Mírcea. N. de câne (6).

— Dela Np.

Míșca. N. de vacă (19, 30) bivoliță (passim), iapă (27), cal (15, 16), bivol (2, 33). Și: **Míșcu**. N. de taur (passim), bou (passim), bivol (passim), cal (52), porc (45, 51, 58) bivoliță (42).

— În ung. Miska, n. de cal, bou, bivol, porc, câne, pisic (Herman, 374, 462, 493, 569, 613, 623) < Np. ung. Miska (< Mihály).

Míța. N. de iapă (passim), capră (29), pisică (51), cu varianta (de origine ung.) **Miți**. N. de iapă (passim).

— În ung. Micza, Miczi n. de cal, câne, pisică (Herman, 374, 613, 623). Nu știm de unde scoate Ruffini, 20, informația că animalele purtând acest nume au părul lung (aceasta pentru a explica originea numelui din *miță* < agnicia?).

Moáci. N. de mânz (38).

— Np. ung. Matyi < Mátyás.

Mocána. N. de vacă (35). Și: **Mocánu**. N. de cal (passim).

—Și 'n ung. (<rom.) Mokány n. de cal (Herman, 375).

Modár. N. de cal (18).

— Și 'n ung. Madár, n. de cal, taur, bou, porc, măgar, câne (Herman, 373, 462, 482, 569, 577, 612) < ung. madár «pasăre».

Molána. N. de bivoliță (11), **Molă'nu**. N. de pisic (30).

— Deriv. (cu suf. -an(a)) din hipoc. *Molă* < Samuilă. Cf. Onomasticonul.

Molă'nu, cf. Molana.

Mórinț. N. de câne (61).

— Dela Np. ung. (< germ.) Moricz (< Maurițiu).

Móti. N. de pisică (49).

— Din Np. ung. Matyi, cf. Moaci.

Moțocáta. N. de găină (26). Și: **Moțoșáta**. N. de găină (17).

—Deriv. din *moț*.

Moțoșáta, cf. Moțocata.

Móziș. N. de bou (53).

— Ung. Mozes, n. de porc (Herman, 569) < Np. ung. Mozes (= Moise).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Mozóc. N. de câne (7).

— Cf. rom. *mozoc* = « ursuz, tăcut, posac »(CADE), «câne pestriţ cu pete mari vinete » (H., XVII, 8), «flocos şi mustăcios » (despre câne) (H., XVIII, 26), « câne rău, mai des despre cei dela stână » (« Rev. crit. lit. », III, 161); « mare » (Costin, *Graiul*, 141) (cf. O. Densusianu, în « Gr. S. », IV, 388-389).

Múcedu. N. de cal (14, 32, 57, 59).

— Adj. *muced*, *-ă* = « (despre calul) cu păr bătând între negru şi vânăt » (cf. Damé, *Term.*, 48).

Múghea. N. de bou (27).

Deriv. (cu suf. -e a) din *mugi*.

Múrăş. N. de câne (2, 10, 28, 42, 57, 59).

— Adj. *murăş*, *-ă* = « negru ».

Múrgu. N. de cal (passim), câne (46), **Múrga**. N. de iapă (passim). Deriv.: (cu suf. -a n a) **Murgána**. N. de vacă (44, 45), bivoliţă (passim).

— Dela adj. *murg*, *-ă* = (despre calul) cu părul roşu afumat sau negru roşcat (Damé, *Term.*, 48).

Múşa. N. de căţea (35).

— Cf. Np.

N

Négru. N. de cal (passim), **Neágra**. N. de iapă (passim), oaie (7, 21, 25, 39), scroafă (11), găină (39, 48, 52).—Deriv.: (cu suf. -i l ă) **Negrílă**. N. de bou « adus de peste munte » (6); — (cu suf. -u ţ a) **Negrúţa**. N. de găină (17). Compus: **Capră-Neagră** (52).

Néli. N. de căţea (53).

— Dela Np. hipoc. din *Cornelia*.

Neonica. N. de pisică (49).

Néro. N. de câne (7, 8, 14, 17, 25, 38, 46, 56, 63). Şi: **Néra**. N. de căţea (49).

— Şi 'n ung. Nero, n. de câne (Herman, 614) < Np. Nero (împăratul).

Niníţa. N. de pisică (14).

— Dela Np. hipoc. Nina, derivat cu suf. -i ţ a.

Nisóc. N. de bou (12).

— Dela forma Np. Nise (<Deonise) deriv. cu suf -oc.

Nóe. N. de berbec (6).

— Dela Np. (biblic).

Nonius. N. de cal (63).

— Şi 'n ung. Noniusz, n. de cal (Herman, 375), nume care indică faimoasa rasă Nonius.

Novác. N. de câne (12).

— Dela Np. (poate acela al personajului din literatura populară, *Gruia lui Novac*, sau acela istoric, *Baba Novac*, nume devenit apelativ, cu sensul de « géant, colosse » (DDRF, s.v., Tagliavini, în « Arch. Rom. », XII, 216-217).

O

Oácăra. N. de oaie (5).

— Adj. *oacăr(ă)* = « (oaie) cu pete negre pe bot » (TDRG.).

Oácheşa. N. de oaie (passim), cu varianta **Oaichişa** (24).

— Adj. *oacheş*, *-ă* = « (oaie) cu un cearcăn negru în jurul ochilor ».

Ólga. N. de iapă (6), pisică (6).

— Şi 'n ung. n. de iapă (Herman, 376) < Np.

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Olt. N. de câne (59).
— Decalc după *Mureş*, acesta considerat ca un nume dat după nume de râu, dela numele râului, *Olt*.

Ónea. N. de cocoş (6).
— Dela Np.

Ovréica. N. de căţea (24).
— Dela numele etnic.

P

Pădureána. N. de vacă (13), bivoliţă (24).

Páicu. N. de bou (2), cal (52).
— Şi 'n ung. P a j k o s, P e j k o n. de cal, bou (Herman, 376, 466) < ung. p e j = «roşu» (Herman, 348). Numele românesc pare a proveni dela Np. (obişnuit mai ales la Ţigani).

Parizél. N. de câne (26).
— Ung. P a r i s l i, n. de câne (Herman, 614), apropiat — în românește — de Npers. *Paris*. Ruffini, 15, după Bogrea, *DR*., II, 413, consideră forma românească dela Np.

***Paşti.** D e r i v.: (cu suf. -i n a) **Paştína.** N. de vacă (59), bivoliţă «fătată la Paşti» (49, 51).

Pauléta. N. de iapă (46).
— Dela Np.

— **Paulína.** N. de iapă (22).
— Dela Np.

Pelivanţ. N. de câne (16).
— Cf. *pehlivan*, *pelivan*.

Pepi. N. de iapă (22).
— Dela Np. (< it.).

Pétru. N. de bivol (6).
— Dela Np.

Píciu. N. de cal (18, 58, 59).

Píntea. N. de cal (42, 45, 46, 49, 57), câne (6, 11, 14, 17).
— Dela Np. *Pintea* (viteazul, numele eroului din literatura populară). Cf. şi P i n t e n a t u, P i n t e n o g u.

Pintenatátu. N. de cocoş (61).
— Deriv. din *pinten*. Cf. P i n t e a, P i n t e n o g.

Pintenógu. N. de cal (passim) cu varianta **Pinteneágu.** N. de cal (43), **Pintenoága** N. de iapă (passim).
— Adj. *pintenog*, *-oagă* = «(cal) cu pete albe la un singur picior, ori la toate, la glezne sau până aproape de genunchiu» (CADE).

Písa. N. de pisică (59), **Pisu.** N. de pisic (25).—D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Pisóiu.** N. de pisic (16).
— Dela interj, *pis*! cu care se chiamă sau se alungă pisica (cf. Bogrea, *DR*., IV, 1046, Puşcariu, *DR*., V, 747).

Píştea s. **Pişta.** N. de cal (passim) iapă (63), taur (25), câne (35).
— Ung. P i s t a, n. de, cal, taur, bivol, câne, pisică (Herman, 377, 462, 493, 615, 624) < Np. ung. P i s t a (< István = Ştefan).

Píştriţa. N. de găină (17, 22, 48).

Plétea. N. de cal «cu coamă mare» (25, 26, 46).
—Deriv. (cu suf. -e a) dela *plete*. Cf. F l o c e a.

Prián. N. de bou (52).
— Cf. Drăganu, *DR*., IV, 1081).

Púica, cf. P u i u.

Púiu. N. de cal (passim), taur (12). Şi: **Púica.** N. de iapă (passim) bivoliţă (12, 39), oaie (21).

Púmi. N. de căţea (51).
— Şi 'n ung. n. de câne (Herman, 116) < (C a n i s) p o m e r a n i u s.

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

R

Réndea s. **Rénghea**. N. de bou (passim), bivol (27), vacă (12, 14, 21, 27, 52, 63).

— În ung. R e n d e s n. de taur, bou, porc (Herman, 462, 485, 569) < ung. r e n d e s = ordonat. Ruffini, 25, citeşte greşit *Benghea*.

Rézi. N. de iapă (18, 24, 25, 26, 51).

— Np. hipoc. R e z i (< Terezia) cf. şi ung. T r e z a, n. de cal (Herman, 383).

Róibu. N. de cal (passim). Şi: **Roáiba**. N. de iapă (45). D e r i v.: (cu suf. -ú c) **Roibúc**. N. de cal (27).

— Dela adj. *roib*, *-ă* = «(cal) cu părul roşcat» (Damé, *Term.*, 48).

Roibúc, cf. R o i b u.

Rója s. **Roji**. N. de vacă (19), iapă (passim.)

— În ung. R o z s i, n. de cal, bou, vacă, porc, câne, pisică, (Herman, 379, 465, 485, 567, 616, 624) < Np. ung. R o z s a (< Rozsália), cf. şi r o z s a = trandafir.

Roşcátu, -a. N. de cocoş (39), n. de găină (39).

— Adj. *roşcat*, *-ă* = «cu dungi s. pete roşii».

Róşu. N. de cal (passim), bou (58), câne (19, 30, 53, 57). **Róşia**. N. de iapă (passim). – D e r i v.: (cu suf. -i c a) **Roşíca**. N. de bivoliţă (16); — (cu suf. -i ţ a) **Rusíta**. N. de vacă (53) (< *Ruja* + *Roşia*, sau *o* > *u*).

Róza. N. de iapă (52), vacă (26), cu varianta **Rózi**. N. de iapă (19).

— Şi 'n ung. R o z i, n. de vacă (Herman, 469) < Np. hipoc. R o z a (< R o z á l i a).

Rudi. N. de cal (63), bou (43, 63), taur (24, 30, 45).

— Np. germ. şi ung. R u d i (< Rudolf).

Rúja. N. de vacă (11). D e r i v.: (cu suf. -a n (ă)) **Rujána**. N. de vacă (5, 6, 19, 24, 35, 45).

— Cf. *rujă* — trandafir, şi adj. *rujan*, *-ă* = «(bou sau vacă) cu părul roşcat».

Rúţa. N. de pisică (30).

— Dela Np. hipoc. din M a r i a.

S

***Sâmbătă**. D e r i v.: (cu suf. -e a n (a)) **Sâmbeteán**. N. de bou (8), **Sâmbeteána**. N. de vacă (34), bivoliţă (17, 22, 27, 32, 38), cu varianta *Simbeteana*. N. de vacă (8); — (cu suf. - i n a) **Sâmbetína**. N. de vacă (59).

— Nume dat vitelor născute *Sâmbăta*. Pentru forma *Sâmbetean(a)* nu este exclus nici amestecul Nl. *Sâmbăta* (cf. *Hârseneana*).

Săpunítu. N. de bou (18) «alb».

Sâ'rbu. N. de câne (6, 45, 57).

— Dela numele etnic.

Seceleána. N. de iapă (26).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Săcel*.

Séchea. N. de vacă (24, 46), rostit şi **Seïchïa** (26, 38). D e r i v.: (cu suf. -a n a) **Sechiána**. N. de vacă (5, 6).

— Şi'n ung. S z ö k e, n. de cal, S z ö j k e n. de vacă, bou, porc (Herman, 382, 468, 487, 570) < ung. s z ö k e = «blond».

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

Séinu, -a. N. de berbec (6), **Seina.** N. de oaie (passim).

— Adj. *sein, -ă* = «cenuşiu, sur».

Séme, cf. S e m e ş.

Sémeş. N. de bou (6, 8), cu varianta **Seme.** N. de vacă (24).

— Ung. S z e m e s n. de cal, bou, porc (Herman 381, 487, 570) < ung. s z e m e s «deştept».

Sícra. N. de câne (24, 25, 26, 43, 46, 63), iapă (17).

— Ung. S z i k r a n. de cal, bou, câne (Herman 381, 487, 618) < ung. s z i k r a = «schinteie».

Sílea. N. de bou (17, 27, 34, 53), taur (11), vacă (passim).

— Ung. S z i l a j, n. de cal, taur, bou, porc (Herman, 382, 462, 487, 570) < ung. s z i l a j «neînfrânat, impetuos, sălbatic». La Ruffini, 16, greşit din *Vasilea.*

Síleşu. N. de cal (7), bou (8).

— Şi 'n ung. S z é l e s n. de cal, vacă (Herman, 381, 449) < ung. s z é l e s (cf. Herman, 492).

Síloş. N. de bou (1).

— Ung. S z i l o s N. de bou (Herman, 487) < ung. s z i l a s.

Sólea. N. de vacă (51).

Stelúţa. N. de vacă (11).

— Cf. C i l o g.

Sultána. N. de măgăriţă (19).

— Dela Np.

Súrchea. N. de vacă s. bou (34).

— Ung. S z ü r k e, N. de cal, măgar, porc, bou (Herman, 382, 577, 565, 487) < ung. s z ü r k e = «sur».

Súru. N. de cal (passim), câne (21), cocoş (21). **Súra.** N. de iapă (passim).—D e r i v.: (cu suf. -a n(ă)) **Surán.** N. de bou (6, 8), **Surána.** N. de vacă (2, 5, 6, 8, 17, 21, 22, 27, 44), iapă (36), cu varianta **Ţurána.** N. de vacă (24).

— Adj. *sur, -ă.*

Ş

Şárga. N. de iapă s. cal (passim), **Şárgu.** N. de cal (passim).

— Ung. S á r g a, n. de cal, porc, câne (Herman, 379, 570, 617) < ung. s á r g a = «galben».

Şerpár. N. de cal (5).

— Cf. *şerpar* = «specie de vultur de coloare cafenie, cu guşa albicioasă, pântece alb, cu pete închise» (CADE).

Şofronica. N. de pisică (48).

— Dela Np. *Şofron* (deriv. fem. cu suf. -i c a).

Şóimu. N. de cal (5, 15, 27, 52), câne (22, 45).

— Şi 'n ung. S o l y o m, n. de cal (Herman, 380) < ung. s o l y o m = «vultur». Cf. şi Ş e r p a r.

Şpítu. N. de câne (8).

Ştéfan. N. de câne (25).

— Dela Np.

Şúgar. N. de bou (2, 45, 46, 53), bivol (6, 10, 11, 12, 14, 17, 27, 32), bivoliţă (17, 21, 29, 30, 38).—D e r i v.: (cu suf. -i ţ a) **Şugăriţa.** N. de bou (29).

— Foarte des şi la Unguri (Herman, passim) < ung. s u g á r = «subţire, svelt».

Şugăriţa, cf. Ş u g a r.

Şúta. N. de oaie (passim), vacă (30), capră (6).—D e r i v.: (cu suf. -i c a). **Şutíca.** N. de capră (6).

— Dela adj. *şut, -ă* — «fără coarne».

Şváiţa. N. de vacă (30).

— Nume care indică rasa.

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

T

Taflán. N. de câne (19).
— Dela Np.
Támbor. N. de câne (1).
— Ung. T a m b u r, n. de câne, etc. (Herman, 619) < t a m b u r.
Tánti. N. de iapă (61).
Ung. n. de câne (Herman, 619) < t á n t i mătuşă.
Tărcáta, cf. T ă r c a t u.
Tărcátu. N. de cal (58), porc (52); **Tărcáta**. N. de iapă (58), vacă (8).
— Adj. *tărcat, -ă* « de diferite colori ».
Tătáru. N. de cal (59)
— Dela numele etnic.
Taxi. N. de câne (52).
Ténea. N. de pisică (2).
Tincúţa. N. de capră (48).
— Dela Np. T i n c a (< Ecaterina).
Tíţa. N. de cătea (26).
— Dela Np., formă hipoc. din *Catiţa* (ung. K a t i c z a) sau *Saftiţa*.
Torozane. N. de câne (21).
— Cf. ung. T u r a z ó, n. de cal (Herman, 383).
Trăistoása. N. de oaie « îmburtoasă » (39).
Trícă. N. de câne (34).
Hipoc. Np. *Trică* < Petrică. Cf. totusi şi ung. T r i k ó, n. de vaca (Herman, 488).
Tulipanu. N. de cal (24).
— Dela numele floarei *tulipan*.
Túrcu. N. de câne (2, 7, 26, 29, 36, 51).
— Dela numele etnic.
Túţa. N. de capră (19).
— Dela Np. *Tuţa* < C ă t u ţ a. Cf. şi T i ţ a.

Ţ

Ţăgărína. N. de capră (6).
Ţântátu. N. de cal « cu ţântă 'n frunte » (30).
Ţésar, cf. C e z a r.
Ţigáia. N. de oaie (29, 43).
— *Ţigaie* « (oaie) cu lâna albă, măruntă, scurtă, deasă şi moale ». (Diaconu, *Păstoritul în Vrancea*, 37).
Ţíli. N. de cătea (51), pisică (24), cu varianta **Ţíluş**. N. de pisică (38, 48, 59).
— Ung. C z i l i, n. de vacă, câne, pisică (Herman, 474, 604, 622).
Ţíţu. N. de pisică (25).
— Ung. C z i c z a, n. de pisică (Herman, 622).
Ţugulína. N. de oaie (24).
Ţurcána. N. de oaie (21, 29, 39, 43).

U

Urechiátu. N. de măgar (30).
Urséiu, cf. U r s u.
Úrsu. N. de câne (passim). Deriv.: (cu suf. -e i u) **Urséiu**. N. de câne (52).
Uşurélu. N. de câne (7).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)

V

Vâ'năţu. N. de cal (8, 46); **Vânăţa**. N. de iapă (46), vacă (6, 7, 8, 17, 22, 28), cățea (14).

Víctor. N. de cal (17, 59), taur (passim), bou (passim), câne (57), porc (57). Deriv.: (cu suf. -el) **Victorél**. N. de taur (39); — (cu suf. -iţa) **Victoriţa**. N. de vacă, bivoliță (39).

— Și 'n ung. Viktor, n. de cal, bou, câne (Herman, 384, 489, 621) < Np.

Vícu. N. de câne (63).

— Ung. Viki, n. de câne (Herman, 621) < Np. ung. Viki, Vikos < Viktor (Nagy, *l. cit.*, 334).

Vídam s. **Vídan**. N. de cal (26, 46).

— Ung. Vidam, n. de cal, bou, porc (Herman, 384, 489, 571) < ung. vidam = «vesel».

Vighiaz. N. de câne (49).

— Ung. vigyaz! (imperativ dela *vigyázni* — a fi atent).

Vílaș. N. de câne (1), cu varianta **Vila**. N. de iapă (14).

— Ung. Villás, n. de porc (Herman, 571) < ung. villás «crăcănat».

Vílma. N. de iapă (48).

— Ung. Vilma n. de iapă (Herman, 384) < Np.

***Vineri**. Deriv.: (cu suf. -ean(a)) **Vinereán**. N. de bou (8), **Vinereána**. N. de vacă (6), **Vinerea** (< Vinereána) N. de vacă (53); — (cu suf. -ica) **Vineríca**. N. de vacă (8, 48, 59), bivoliță (14, 21, 27, 29, 49).

— Nume date vitelor născute *Vineri*.

Vintílă. N. de cal (52).

— Dela Np.

Vioríca. N. de bivoliță (39).

— Dela Np.

Víra. N. de vacă (passim), bivoliță (57, 59), cu varianta *Virag* n. de vacă (46).

— În ung. Virág, n. de cal, taur, bou, porc, câne (Herman, 384, 463, 489, 571, 621) < ung. virág — «floare». Popovici, *Rum. Dial.* I 93 credea că avem o formă hipocoristică din *Vinerica*. Nu e exclus nici amestecul lui *Viroana*.

Vírag, cf. Vira.

Viroána. N. de vacă (8, 34), bivoliță (29).

— Dela Np.

Viteázu. N. de câne (7).

— Ung. Vitéz n. de câne, etc. (Herman, 621).

Voivodeána. N. de bivoliță (17, 22).

Deriv. (cu suf. -eana), cf. Nl. *Voivodeni*.

Z

Zoríca, cf. Azor.

Zúza. N. de cățea (5).

— Np. săs. Susi, Suso (< Susanna, Kisch, *Nam.*, 128).

BDD-B612-6 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:37 UTC)